

Don Mann
met Ralph Pezzullo

SEALs – Tot het uiterste

SOMALIË, 1985

De enige makkelijke dag was gisteren.

– Seal-motto

‘Vind je het nog leuk, Doc?’ vroeg luitenant Haig. Hij noemde mij Doc omdat ik bij de marine was opgeleid tot hospik en hij en de twee andere SEALS in ons team erop vertrouwden dat ik, mocht het nodig zijn, hen zou oplappen. Luitenant Haig (door ons LT genoemd) was een 1 meter 78 lange en 84 kilo zware Libanese Amerikaan. Hij kon een sinister lachje op zijn gezicht toveren en wist je alles te vertellen over militaire geschiedenis. En hij was op z’n zachtst gezegd enthousiast.

‘Hoo-ya,’ antwoordde ik, wat in SEAL-taal zoiets betekent als ‘Echt wel!’.

Ik was in de twintig en bezig met mijn eerste echte SEAL-missie: een supergeheime, zeer gevaarlijke verkenning en uitschakeling, en dan te bedenken dat ik tien jaar eerder nog nooit van de SEALS gehoord had. We zaten met z’n vieren op een strand ergens in Somalië, in een schuttersputje van twee bij twee dat was afgedekt met een woestijn-camouflagenet en dat vol zat met water waarin uitwerpselen en braaksel dreven. Onze eigen uitwerpselen en braaksel, welteverstaan. De omstandigheden waren verre van ideaal en toch genoot ik met volle teugen. *Dit is het echte werk. Hier draait het allemaal om, bij de SEALS!* zei ik tegen mezelf.

Twee nachten terug waren we voor de kust uit een c-130 gesprongen. Eerst hadden we onze rubberboot uit het vliegtuig gegooid, een Zodiac CRRC (*combat rubber raiding craft*), door ons ‘rubberen eendje’ genoemd. Daarna onze uitrusting: duikspullen, motor, brandstof, peddels, water, scheppen, nooddrantsoenen, communicatiespullen, rugzakken, explosieven. En tot slot onszelf met onze wapens, gordels en bekpakking.

In het pikkedonker landden we in het water. De c-130 verdween in het duister, we werden helemaal aan ons lot overgelaten, wat zelfs bij de SEALS eigenlijk zelden gebeurde. Normaal gesproken hadden we steun en een evacuatieplan voor noodgevallen gekregen.

Maar dit was een bijzondere missie. Een van de gevaarlijkste en belangrijkste operaties die de SEALS sinds de Vietnamtijd hadden uitgevoerd. Zo belangrijk, in feite, dat de SEAL-commandant ons persoonlijk had geselecteerd uit alle SEALS die aan de westkust waren gelegerd.

Toen we in onze Zodiac de kust tot op een kilometer genaderd waren, trokken wij, dat wil zeggen mijn SEAL-maatje Bobby O. en ik (Bobby was een kleine Ier die was gespecialiseerd in verbindingen en het versieren van meisjes), onze wetsuits en zwemvliezen aan, sprongen in het water en zwommen naar het strand. Het was een kleine landtong met een haven en een vliegveld in het westen en, achter een zijrivier in het oosten, een uitgestrekt gebied.

Heilige boontjes zijn de SEALS niet. Een paar maanden eerder was ik in de Filippijnen en probeerde ik Bobby uit een hotelkamer te krijgen. De deur bleef dicht, maar hij zei tegen mij: ‘Don, lager kan ik niet zinken.’ Toen hij mij ten slotte toch binnenliet, zag ik een glimlachende naakte Filippijnse vrouw op het voeteneinde van het bed zitten. Ze was dik en scheel, had een stel jampotglazen op haar neus en zat onder de sproeten.

Bobby O. mocht dan een beroerde smaak hebben als het om vrouwen ging, ik vertrouwde hem blindelings.

Terwijl ik op m'n zij door de zee zwom, hield ik het water achter en naast hem in de gaten en hij het water achter en naast mij. Voorafgaand aan deze missie was ons verteld dat het hier stikte van de haaien. De Somalische fabriek die niet ver daarvandaan kamelen- vlees verwerkte, scheen de ingewanden in zee te dumben, waar de haaien met honderden tegelijk op afkwamen.

Gelukkig kwamen Bobby en ik zonder kleerscheuren op het strand aan, waar we snel twee kuilen groeven. Een om onze uitrusting in te bewaren en een om in te bivakkeren. Beide gaten dekten we af met een camouflagenet.

Twee dagen later zaten we daar nog steeds, terwijl ons vierde teamlid, Drake, een lange, slungelige wapenexpert, [REDACTED]

[REDACTED] Heus niet zo moeilijk, ware het niet dat het verschrikkelijk warm was en de harde wind onze monden en oren vol zand blies. Vooral als we probeerden te slapen, wat we zittend moesten doen.

‘Vind je het nog steeds leuk, Doc?’ vroeg de luitenant.

‘Hoo-ya.’

Afgezien van de zandstormen waren er nog twee problemen. Ten eerste was onze kuil tijdens de vloed volgestroomd met zout water. Ten tweede hadden we allemaal een zware voedselvergiftiging opgelopen.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] In ruil daarvoor lieten zij ons zien hoe we een gifslang moesten eten: de kop stukslaan tegen je laars, de huid afstropen met je tanden, de gifblaas verwijderen en het vlees opeten. En nu waren we kotsziek. Koorts, overgeven en verschrikkelijke diarree.

Tussen alle onsmakelijke activiteiten in ons schuttersputje door

vervloekten wij de Egyptenaren. Kort na ons vertrek uit Caïro moesten ze een gekaapte Boeing 737 van Egypt Air overmeesteren.

███ het vliegtuig in en staken het in de hens. Achtenvijftig passagiers kwamen om, naast twee van de zes bemanningsleden en twee van de drie Palestijnse terroristen. De derde, Omar Rezaq, werd gevangengenomen en achter de tralies gezet. Tot 11 september 2001 was dit de bloedigste vliegtuigkaping aller tijden.

De Egyptenaren vonden de missie een succes. Maar wij schaamden ons diep en wisten dat we er bij terugkeer in de Verenigde Staten tot in den treure mee geplaagd zouden worden. Teksten als *Goed gedaan, jongens. De volgende keer dat we buitenlanders willen ███ hoe ze een vliegtuigpassagiers moeten roosteren, weten we in elk geval wie we moeten sturen.*

In het gat op het strand begonnen mijn vrienden ondertussen hun geduld te verliezen. Zelfs onze luitenant begon te zeuren: ‘Ik had helikopterpiloot moeten worden. Dit is zwaar klote.’

Drake, volkomen verslaafd aan alles waar het woord actie in voorkomt, zei: ‘Ik had in de woestijn moeten blijven wonen, een beetje racen met auto’s en motors.’

Zo nu en dan werd er dus geklaagd, maar verder spraken we weinig. We luisterden naar de geluiden om ons heen en waren verzonken in gedachten over het leven en de mogelijke gevaren die overall loerden, gedachten die bij tijd en wijle werden verstoord door een snurkende of kotsende collega. Er kwam meestal alleen maar dikke groenige gal uit, want onze magen waren leeg.

LT draaide zich naar mij toe met een grijnslachje (Is het leven niet fantastisch?) op zijn gezicht. ‘Vind je het nog steeds leuk, Doc?’

‘Met mij gaat het goed, LT. En met u?’

Het feit dat we met vier man in een schuttersputje zaten, het zand

in onze gezichten striemde en het poepwater ons bijna aan de lippen stond, was gezien alle spanning die deze missie met zich meebracht nog wel te harden. Behalve een paar mensen in Coronado, Californië, wist niemand waar we waren. We waren in ons doolie uppie in vijandelijk gebied, met een beperkte hoeveelheid munitie, op een

Spannender kon bijna niet.

Op de derde dag hield ik de wacht met mijn M16, die was geladen met 28 kogels van het kaliber 5,56, waarvan elke vijfde kogel een lichtspoor kogel was, en uitgerust met een M204 granaatwerper, toen ik in mijn verre kijker een Somaliër zag naderen. In het wervende zand en de opstijgende hittegolven leek hij regelrecht uit *Lawrence of Arabia* te komen.

Het was 's middags rond drieën. De man was mager, in de twintig en droeg een korte baard. Hij had duidelijk geen flauw benul dat hij recht op een gat afliep waarin vier gewapende Amerikaanse SEALS zaten.

Ik waarschuwde mijn maten en hield ondertussen mijn wapen gericht op de borst van de Somaliër. Er was mij geleerd altijd op het midden van het bovenlijf te richten. Een hoofd is gemakkelijk te missen, ook al zie je ze op het witte doek altijd op hoofden schieten.

Wij waren alle vier uitstekend op de hoogte van de Amerikaanse geweldsinstructies: 'Dodelijk geweld is toegestaan als het eigen leven of dat van een andere Amerikaanse soldaat, of van mensen in gebieden die onder Amerikaans toezicht staan gevaar loopt (...) wanneer er (a) op u geschoten wordt, (b) gewapende mensen, meutes en/of relschoppers een levensgevaarlijke bedreiging vormen, en (c) wanneer duidelijk is dat u als een vijand wordt beschouwd en als zodanig wordt behandeld.'

Ons gezonde verstand zei dat we deze man gewoon moesten neerschieten met een demper en hem in zee moesten gooien. Maar

zo simpel ligt het in tijden van strijd of oorlog zelden, en wij waren getraind om binnen de grenzen van de Amerikaanse militaire wetten te opereren.

We konden weinig anders doen dan hopen dat hij een andere kant op zou gaan. Maar dat deed hij niet. Want zoals de wet van Murphy zegt: ‘Als iets mis kán gaan, gaát het vroeg of laat ook mis.’

Toen hij minder dan dertig meter bij ons vandaan was, ontdekte hij ons. Hij bleef meteen staan. Ik zag hem verbijsterd kijken naar onze camouflagenetten en woestijnkleding, slappe hoedjes en verrekijkers, en niet te vergeten de vier wapens die op zijn borst waren gericht. Hij zal wel gedacht hebben dat we buitenaardse wezen waren.

Toen stak hij zijn armen in de lucht. Nee, niet om ons te zegenen. Hij werd gek, begon te schreeuwen in een onbegrijpelijke taal, waarschijnlijk Somalisch. Hij maakte vliegensvlug rechtsomkeert en rende, zo snel als zijn dunne beentjes toestonden, weg door het zand. Omdat we hem niet gevangen konden nemen, keken we alleen maar toe.

‘Kut met peren!’ mompelde mijn teamgenoot Bobby O.

Nu waren we niet alleen doodziek, maar ook nog eens ontdekt. En dat was niet zo best. We hadden moeite om water en noodrantsoenen (‘kant-en-niet-klaar-eten’, zeiden we) binnen te houden. En we zouden pas die nacht, nadat we onze missie hadden volbracht, worden opgepikt.

We wachtten tot het donker werd en kwamen toen in actie. We wilden onze uitrusting opgraven, de gaten dichtgooien zodat het leek alsof we daar nooit geweest waren, de rubberen Zodiac opblazen en te water laten, onze duikspullen erin leggen, de benzinetank en motor plaatsen, naar de haven varen en daar een duik maken om een kleefmijn op een van hun schepen te plaatsen.

We blaakten niet bepaald van gezondheid. Maar, terwijl de LT de wacht hield, groeven we met z’n drieën hard om onze spullen uit de

grond te halen. Ik was dolblij dat we eindelijk onze handen konden laten wapperen en gooide grote scheppen zand over mijn schouder, totdat ik de LT hoorde zeggen: ‘Oké, jongens, doe je handen maar omhoog.’

‘Wat?’

‘Jongens, doe je handen omhoog!’

Ik dacht even dat ik hem niet goed verstond. Maar toen zag ik achter de LT ongeveer twintig gewapende Somaliërs aan komen zetten, de lopen van hun AK-47's op ons gericht. Ongeveer honderd meter bij ons vandaan klommen ze een heuveltje over en ze zagen er bang uit, alsof ze zich afvroegen: *Wat doen die vreemde reuzen op ons land?*

Misschien kwam het doordat ik in gezelschap was van zeer goed getrainde teamgenoten die ik volledig vertrouwde, maar ik was niet bang. We hadden kunnen wegrennen en het water in kunnen springen. We hadden naar onze wapens kunnen grijpen. Maar in beide gevallen zouden de Somaliërs ons aan gort hebben geschoten.

Onze luitenant was zo verstandig ons te vertellen dat we ons niet moesten verroeren en onze handen omhoog moesten doen, wat we prompt deden, ook al voelde het helemaal verkeerd om ons zonder enige vorm van verzet over te geven.

De Somaliërs omsingelden ons en hielden hun vingers aan de trekkers van hun AK-47's. Met de veiligheidspal eraf. Ik weet nog dat ik dacht: *Ze kunnen ons nu niet neerschieten, want dan schieten ze elkaar neer.*

Maar dit waren geen getrainde soldaten. Los daarvan, ik was zo groen als gras.

Hun aanvoerder begon wild te schreeuwen. We hadden geen flauw benul wat hij zei. Zijn mannen leken ons het liefst meteen te willen omleggen zodat ze weer naar huis konden.

Bobby O. probeerde de aanvoerder in het Engels aan te spreken. ‘Wacht even, chef,’ zei hij. ‘Ik wil u iets laten zien.’

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Toen Bobby zijn rugzak wilde pakken, kreeg hij meteen vier Somalische geweren tegen zijn hoofd. Ik dacht dat ze hem een paar kogels door z'n kop gingen jagen.

Bobby riep: 'Hé. Ho, jongens! Rustig aan!' Even leek het erop dat hij in zijn broek zou schijten. De spanning liep hoog op.

Hun aanvoerder gebaarde naar ons. Hij kende genoeg Engelse woorden om ons duidelijk te maken wat hij van plan was: *'Down! Down! We shoot you!'*

Hij kon de pot op.

Harder nu: 'Down! Get down!' Het scheelde weinig of zijn ogen rolden uit zijn hoofd.

Wij gingen echt niet liggen. Dat kon hij wel vergeten.

Terwijl hun aanvoerder naar de grond wees en schreeuwde, ontdekten een paar andere gewapende Somaliërs de spullen die we aan het opgraven waren. Gelukkig gingen ze niet in onze tassen neuzen, want als ze het letterlijk explosieve materiaal vonden, zouden ze meteen beseffen dat we kwaad in de zin hadden.

Onze LT zei: 'Wij spreken Engels. Kennen jullie iemand die Engels spreekt?'

'Inglus?'

'Ja, Engels. Wij zijn Amerikanen.'

Dit leek de aanvoerder te snappen, en hij besloot ons vast te houden tot een van zijn mannen uit het dichtstbijzijnde dorp zou terugkeren met iemand die onze taal sprak.

Een paar uur later kwam hij terug met een morsige kerel die zich-

zelf omschreef als een plaatselijke handelaar. Hij droeg een gewaad met daarover een donker vest en sprak een beetje Engels.

Het was bijna middernacht. De handelaar zei dat de Somaliërs ons gingen doden omdat we zonder toestemming hun land waren binnengegaan. Hij zei: ‘Goed, mijnheer. Dan moet u nu op uw buik gaan liggen zodat ze u in de rug kunnen schieten. Want dat doen ze hier met mensen die illegaal het land binnenkomen.’

Nee, zeiden we. Niks daarvan.

De impasse veranderde langzaam in een discussie die zonder woedeuitbarstingen of stemverheffingen werd gevoerd, maar de AK-47's bleven op onze hoofden gericht.

Na een paar uur getouwtrek gaf de Somalische leider ons toestemming om de vertaler een van de ██████████ uit onze rugzak te laten zien. ‘Er staat op dat we alleen maar met een oefening bezig zijn,’ legde de LT uit. ‘Wij zijn Amerikanen. Het spijt ons dat we zonder toestemming jullie land zijn binnengekomen. Dat zal niet nog een keer gebeuren.’ De Somalische aanvoerder wierp nog een blik op ons en wees toen nadrukkelijk naar onze rubberboot. ‘Weg!’

De lokale handelaar voegde hieraan toe: ‘Hij wil dat jullie in de boot stappen en terug naar Amerika gaan.’

‘Dat doen we.’ Het zou even duren, met een 55pk-motor naar Amerika, maar het klonken als muziek in de oren.

‘Weg... Nu!’ herhaalde de aanvoerder.

‘Jaja. Meteen!’

Wij bedankten de handelaar en de aanvoerder, die zich tot onze grote opluchting omdraaide en met zijn gewapende mannen en de handelaar wegliep.

Onze LT had er goed aan gedaan zich niet te verzetten. Als we het anders hadden aangepakt, was er op dat Somalische strand waarschijnlijk een einde aan ons leven gekomen.

We waren lichamelijk en geestelijk uitgeput. ‘LT,’ zei Bobby O. ‘We zijn net door het oog van de naald gekropen. Waarom gaan we